

HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETS DATABLAD

I overensstemmelse med forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier og forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier.

1. Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

Identifikasjon av stoffet eller preparatet

Produktnavn eller Handelsnavn :

Sika Cleaner-205

Produktregistreringsnummer 25123

Identifikasjon for selskap/virksomhet

Produsent/Leverandør Sika Norge AS
Industriveien 22, Postboks 76
1483 Skytta
Norge

Telefonnr.: 67 06 79 00

Faks nr. 67 06 15 12

Nødtelefonnummer Giftinformasjonssentralen: 22 59 13 00

2. Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

Kjemisk familie/ Egenskaper : Blanding av løsningsmidler

Navn på bestanddeler	CAS nummer	%	EC nummer	Klassifisering
1-propanol [1], 2-propanol [2]	67-63-0	>=90	200-661-7	F; R11 Xi; R36 R67
Tetrabutyl ortotitanat	5593-70-4	1-5	227-006-8	R10 Xi; R41, R38
Se avsnitt 16 for de fullstendige R-setningene det vises til ovenfor				

Administrativ/Administrative norm/normer er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8.

3. Viktigste faremomenter

Andre EU regler : F; R11
Xi; R36
R67

Fysiske/kjemiske skadevirkninger : Meget brannfarlig.

Skadevirkninger for mennesker : Irriterer øynene. Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.

Se avsnitt 11 for mer informasjon om helseeffekter og symptomer.

4. Førstehjelpstiltak

Førstehjelpstiltak

- Innånding** : Hvis det fremdeles er mistanke om gass i området, må redningspersonellet bruke en hensiktsmessig maske eller et friskluftsapparat. Det må alltid tilkalles medisinsk tilsyn dersom de helseskadelige effektene vedvarer, eller hvis de er alvorlige. Kontakt lege ved symptomer.
- Svelging** : Ikke fremkall brekninger med mindre du er under veiledning av medisinsk kyndig personell. Sørg for åpne luftveier. Søk lege omgående.
- Hudkontakt** : Skyll kontaminert hud med store mengder vann. Fjern forurensede klær og sko. Hvis det oppstår symptomer, må lege kontaktes.
- Øyekontakt** : Skyll straks øynene med mye vann samtidig som øvre og nedre øyelokk løftes. Se etter og ta ut eventuelle kontaktlinser. Fortsett å skylle i minst 10 minutter. Kontakt lege.
- Merknader til lege** : Ingen spesiell behandling. Behandle symptomatisk. Kontakt spesialist på giftbehandling om store mengder har blitt svelget eller inhalert.

Se avsnitt 11 for mer informasjon om helseeffekter og symptomer.

5. Tiltak ved brannslukning

Slokkemidler

- Egnet** : Bruk pulver, CO₂, vandusj (tåke) eller skum.
- Uegnet** : Ikke bruk vannstråle.
- Spesielle eksponeringsfarer** : Svært brannfarlig væske. Under brann eller ved oppvarming vil det oppstå en trykkøkning, og beholderen kan revne, med risiko for etterfølgende eksplosjon. Avrenning til kloakkavløp kan forårsake brann- eller eksplosjonsfare.
- Farlige forbrenningsprodukter** : Nedbrytingsproduktene kan omfatte følgende materialer:
karbonoksider
metalloksid/oksider
- Spesielt beskyttelsesutstyr for brannmenn** : Brannslukningspersonell skal bruke egnet verneutstyr og selvforsynt åndedrettsvern (SCBA) med full ansiktsmaske, som brukes i modus for positivt trykk.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

- Personlige vernetiltak** : Ikke la unødvendig og ubeskyttet personale komme inn. Ikke berør eller gå gjennom utsølt materiale. Slå av alle antenningskilder. Ingen bluss, røyking eller ild i fareområdet. Bruk egnet personlig verneutstyr (se avsnitt 8.). Evakuer omkringliggende områder.
- Forholdsregler for vern av miljø** : Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk. Send informasjon til relevante myndigheter dersom produktet har forårsaket miljøforurensning (kloakk, vannsystemer, jord eller luft).
- Stort utslipp** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Unngå lekkasje til kloakksystem, vannløp, kjellere eller trange rom. Søl skal spyles ned i et system for behandling av spillvann, eller følg denne fremgangsmåten. Begrens og samle spill med ikke brennbare absorberende materialer, f.eks. sand, jord, vermikulitt eller kiselgur, og plasser i beholder for deponering i henhold til lokale bestemmelser (se avsnitt 13). Det må brukes gnistfritt verktøy og opprettholdes et eksplosjonssikkert miljø.
- Lite utslipp** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Absorber med inert materiale og plasser i en hensiktsmessig avfallsbeholder. Det må brukes gnistfritt verktøy og opprettholdes et eksplosjonssikkert miljø.

7. Håndtering og oppbevaring

- Håndtering** : Bruk egnet personlig verneutstyr (se avsnitt 8.). Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der dette materialet håndteres, oppbevares og bearbeides. Vask hender og ansikt før spising, drikking eller røyking. Pust ikke inn damp eller tåke. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Må bare anvendes på et godt ventilert sted. Bruk egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Ikke gå inn i lagringsområder og avgrensede områder hvis de ikke er tilstrekkelig ventilert. Oppbevares i originalbeholderen eller i et godkjent alternativ, som er laget av et kompatibelt materiale, oppbevares tett lukket når det ikke er i bruk. Lagres og brukes adskilt fra varme, gnister, åpen ild eller noen annen antennelseskilde. Bruk eksplosjonssikkert elektrisk utstyr (ventilasjon, lys og materialhåndtering). Bruk ikke gnistdannende verktøy. Ta forholdsregler mot elektrostatisk utladning. For å unngå brann eller eksplosjon, spre statisk elektrisitet under overføringen ved å jorde og sammenkoble beholderne og utstyret før materialet overføres. Tom emballasje inneholder produktrester og kan være farlig.
- Oppbevaring** : Oppbevares i henhold til lokale bestemmelser. Oppbevares i et isolert og godkjent område. Lagres i original emballasje, beskyttet mot direkte solskinn i et tørt, kjølig og godt ventilert område, vekk fra uforenlige materialer (se avsnitt 10) samt mat og drikke. Eliminer alle antennelseskilder. Holdes unna oksiderende materialer. Oppbevar beholderen tett lukket og forseglet til alt er klart til bruk. Åpnede beholdere må lukkes forsvarlig og oppbevares stående for å unngå lekkasje. Må ikke oppbevares i umerkede beholdere. Oppbevares/håndteres slik at forurensning i miljøet unngås.
- Emballasjematerialer**
- Anbefales** : Bruk originalemballasje.

8. Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

<u>Navn på bestanddeler</u>	<u>Administrative normer</u>
1-propanol [1], 2-propanol [2]	Arbeidstilsynet (Norge, 10/2003). Gjennomsnittsverdi: 245 mg/m ³ , 0 ganger per skift, 8 time(er). Gjennomsnittsverdi: 100 ppm, 0 ganger per skift, 8 time(er).

- Anbefalt overvåkningstiltak** : Om dette produktet inneholder komponenter med yrkeshygieniske grenseverdier, kan personlig overvåkning, atmosfæreovervåkning, overvåkning av arbeidsstedet eller biologisk overvåkning for å fastslå effektiviteten på avtrekk eller andre vernetiltak eller og/eller behovet for bruk av personlig åndedrettsvern være nødvendig. Det henvises til EU-standarden EN 689 vedr. metoder for vurdering av eksponering ved innånding av kjemiske midler, og nasjonale, veiledende dokumenter med metoder for bestemmelse av skadelige stoffer.

Eksponeringskontroller

- Yrkesmessige eksponeringskontroller** : Må bare anvendes på et godt ventilert sted. Bruk prosesinnbygging, lokal avsugsventilasjon eller andre tekniske tiltak for å holde arbeidstakerenes eksponering for luftbårene forurensninger under anbefalte- eller lovbestemte eksponeringsgrenser. De tekniske løsningene må også holde konsentrasjoner av gass, damp og støv under laveste eksplosjonsgrense. Bruk eksplosjonssikkert ventilasjonsutstyr.
- Hygieniske tiltak** : Vask hender, underarmer og ansikt grundig etter å ha håndtert kjemiske produkter, før inntak av mat, røyking og toalettbesøk samt ved avsluttet arbeidsperiode. Det bør brukes egnede teknikker ved fjerning av klær som kan være tilsølt. Vask forurensede klær før de tas i bruk igjen.
- Åndedrettsvern** : Bruk godt tilpasset, luftrensende eller luftmatet åndedrettsvern i samsvar med godkjente standarder hvis en risikovurdering indikerer at dette er nødvendig. Valg av åndedrettsvern må gjøres på grunnlag av kjent eller forventet eksponeringsnivå, produktets farlighet og sikre funksjonsgrenser for det valgte åndedrettsvernet.
- Håndbeskyttelse** : Det skal til enhver tid ved håndtering av kjemiske produkter benyttes kjemisk bestandige, ugjennomtrengelig hansker i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig. Anbefales: Hansker av butyl-/nitrilgummi

8. Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- Øyebeskyttelse** : Det skal benyttes vernebriller i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig for å unngå eksponering for væskesprut, damp, gass eller støv.
- Hudbeskyttelse** : Personlig verneutstyr skal velges i samsvar med oppgaven som utføres og farene forbundet med denne, og skal være godkjent av en spesialist før dette produktet håndteres. Anbefales: Bruk beskyttelseskrem.
- Miljøeksponeringskontroll** : Utslipp fra ventilasjon eller prosessutstyr bør kontrolleres for å sikre at de er i samsvar med kravene i gjeldende miljølovgivning. I enkelte tilfeller er det nødvendig å anvende gasskrubbere, filtre eller konstruksjonsendringer i prosessutstyret for å redusere utslippene til akseptable nivåer.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Generell informasjon

Utseende

- Form** : Væske.
- Farge** : Fargeløs.
- Lukt** : Alkoholaktig.

Viktig helse-, sikkerhets- og miljøinformasjon

- pH** : 7
- Kokepunkt** : 82.4°C (180.3°F)
- Flammepunkt** : Closed cup (CC): ~12°C (53.6°F)
- Ekspljosjonsgrenser** : Nedre: 2%
Øvre: 12%
- Damptrykk** : 4.5 kPa (33.75 mm Hg)
- Tetthet** : ~0.8 g/cm³ [20°C (68°F)]
- Løselighet** : Løselig i følgende materialer: vann

10. Stabilitet og reaktivitet

- Stabilitet** : Produktet er stabilt. Det vil ikke oppstå farlig polymerisering under normale lagrings- og bruksforhold.
- Forhold som skal unngås** : Unngå alle mulige antenningskilder (gnist eller flamme). Beholdere må ikke utsettes for trykk, skjæres i, sveises, forsterkes, loddes, bores, knuses eller utsettes for varme eller antennelseskilder.
- Materialer som skal unngås** : Svært reaktivt, eller uforenlig med følgende stoffer: oksiderende materialer
- Farlige nedbrytningsprodukter** : Det bør ikke dannes farlige nedbrytningsprodukter ved normale lagrings- og bruksforhold.

11. Opplysninger om helsefare

Potensielle akutte helseeffekter

- Innånding** : Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
- Svelging** : Kan forårsake forstyrrelser i mage-tarmkanalen.
- Hudkontakt** : Kan forårsake hudirritasjon.
- Øyekontakt** : Irriterer øynene.
- Kroniske virkninger** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

12. Miljøopplysninger

Virkninger på miljøet : Unngå kontakt med spill og avrenning til mark og vannveier. Må ikke tømmes i kloakkavløp, produktet og emballasjen skal uskadeliggjøres på en sikker måte.

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Metoder for avhending : Unngå at det produseres avfall, eller reduser avfallsmengden til et minimum i den grad det er mulig. Overskytende materialer og ikke gjenvinnbare produkter må deponeres via et firma/underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall. Deponering av dette produktet, oppløsninger og alle biprodukter skal til enhver tid skje i samsvar med lovfestede krav til miljøvern og avfallsdeponering og alle regionale bestemmelser fra lokale myndigheter. Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk.

Den europeiske avfallslisten (EAL) : 08 01 11* maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer

Norge - Farlig avfall : Produktets klassifisering kan oppfylle kriteriene for farlig avfall.

Emballasje : Helt tom emballasje kan gis til resirkulering. Emballasje som ikke kan rengjøres, må deponeres på samme måte som produktet.

14. Opplysninger om transport

Internasjonale transportforskrifter

ADR

UN nummer : UN1219
ADR klasse : 3
Klassifiseringskode : F1
Emballasjegruppe : II
Varenavn ved transport (proper shipping name) : Isopropanol
Etikett nr. : 3

IMDG

UN number : UN1219
IMDG Class : 3
Packing group : II
Proper shipping name : Isopropanol
Emergency schedules (EmS) : F-E, S-D
Marine pollutant : No.
Label no. : 3

IATA

UN number : UN1219
IATA Class : 3
Packing group : II
Proper shipping name : Isopropanol
Label no. : 3

15. Opplysninger om lover og forskrifter

EU forskrifter

Klassifisering og merking er fastlagt i samsvar med EU-direktivene 67/548/EEC og 1999/45/EC (inkludert endringer), med tiltenkt bruk av produktet tatt i betraktning.

Faresymbol(er)	: F, Xi Meget brannfarlig, Irriterende
Risikosestninger	: R11- Meget brannfarlig. R36- Irriterer øynene. R67- Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
Karsinogen klasse	: Ikke klassifisert.
VOC innhold (EU)	: VOC (vekt/vekt): 98.01%

16. Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Fullstendig tekst for klassifikasjoner som det refereres til i avsnitt 2 og 3	: R11- Meget brannfarlig. R10- Brannfarlig. R41- Fare for alvorlig øyeskade. R36- Irriterer øynene. R38- Irriterer huden. R67- Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
Fullstendig tekst for klassifikasjoner som det refereres til i avsnitt 2 og 3	: F - Meget brannfarlig Xi - Irriterende
YL-gruppe	: YL-gruppe: 5

Historikk

Utskriftsdato	: 07.05.2007.
Utgitt dato	: 07.05.2007.
Dato for forrige utgave	: 24.04.2007.

Angir informasjon som er endret fra tidligere versjon.

Merknad til leseren

Informasjonen i dette HMS-databladet, bygger på tilgjengelig kunnskap på publikasjonstidspunktet. For garantibetingelser, henvises det til spesielle produktbeskrivelser og våre generelle salgs- og leveringsbetingelser.